

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої
освіти**

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра міжнародного, цивільного та комерційного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. від «31» серпня 2022 р.)

Ректор

Анатолій МАЗАРАКІ

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ПРОТИДІЇ НЕПРАВОМІРНОМУ ІМПОРТУ /
INTERNATIONAL LAW OF UNLAWFUL
IMPORTS COUNTERACTING**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Іващенко Д.Є., PhD, доцент кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права

Програму обговорено і схвалено на засіданні кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права від 25 серпня 2022 р., протокол № 1.

Програму розглянуто та схвалено вченою радою факультету міжнародної торгівлі та права від 29 серпня 2022 р., протокол № 1.

Рецензенти:

Н.А. МАЗАРАКІ, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права
В.І. ЩЕЛКУНОВ, Президент ICC Ukraine, д.е.н., професор, академік УАН

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ПРОТИДІЇ НЕПРАВОМІРНОМУ ІМПОРТУ /
INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF
PREVENTING ILLEGAL IMPORT**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни «Міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту» розрахована для студентів магістратури ДТЕУ денної форми навчання галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 293 «Міжнародне право», освітньої програми «Міжнародне право».

Програму підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту» є:

- формування загального уявлення про міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту, розуміння важливості його вивчення в контексті теоретичної і практичної значущості;

- оволодіння методами наукових і прикладних досліджень в цій сфері міжнародного публічного права та навичками їх практичного застосування;

- ознайомлення з основними джерелами міжнародно-правового регулювання протидії неправомірному імпорту, його суб'єктами, загально визнаними міжнародними стандартами та функціонуванням світової системи торгівлі;

- виявлення і використання потенціалу цієї сфери міжнародного публічного права відносно інших її галузей і галузей національного права.

Завданнями вивчення дисципліни «Міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту» є:

- пізнання генези становлення, розвитку та сучасного значення міжнародно-правового регулювання протидії неправомірному імпорту в юридичній практиці;

- опрацювання поняття, предмета, методу і принципів цієї сфери міжнародного публічного права;

- усвідомлення співвідношення міжнародно-правового регулювання протидії неправомірному імпорту з міжнародним правом і національним правом, іншими юридичними галузями;

- засвоєння основних дефініцій, понять і категорій цієї сфери міжнародного публічного права;
- вивчення основ міжнародно-правової регламентації регулювання протидії неправомірному імпорту, її основних принципів і внутрішньої структури;
- отримання навичок порівняльного аналізу міжнародних і національних нормативно-правових документів у цій сфері;
- формування уявлень про вплив міжнародно-правового регулювання протидії неправомірному імпорту на подальші перспективи розвитку України;
- отримання знань про сучасний стан міжнародно-правового регулювання протидії неправомірному імпорту на регіональному та універсальному рівні тощо.

Предметом дисципліни «Міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту» є окремі міжнародно-правові механізми та заходи направлені на попередження та подолання проблеми неправомірного імпорту у світовій торгівлі.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

знання:

- Положень міжнародного публічного права, міжнародного торговельно-економічного права, зокрема, основних положень правового регулювання міжнародних торгово-економічних відносин.

вміння:

- вільно працювати з офісними додатками *Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint* та Інтернет-ресурсами: *Верховної ради України* (<http://www.rada.gov.ua>), *Кабінету Міністрів України* (<http://www.kmu.gov.ua>), *Світової організації торгівлі* (<http://www.wto.org>).
- аналізувати практику вирішення суперечок в сфері міжнародних торговельних відносин, швидко реагувати на зміни у економіці, політиці тощо;
- користуватися правовими актами, правничою літературою як українських, так і авторів зарубіжних країн, електронними базами даних юридичного спрямування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Міжнародно-правове регулювання протидії неправомірному імпорту», як вибіркова компонента освітньої програми забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою.

✓ Міжнародне право (ОС магістр) 2022 р.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 1	<i>Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу</i>	1-6
ЗК 2	<i>Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</i>	1-6
ЗК 3	<i>Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема розробляти міжнародні проекти та управляти ними</i>	1-6
ЗК 4	<i>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями з високим ступенем автономії</i>	1-6
ЗК 6	<i>Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів і чинних міжнародно-правових актів та національного законодавства</i>	1-6
ЗК 8	<i>Здатність до ініціативності, адаптації та дії в новій ситуації, відповідальності, прийняття обґрунтованих рішень</i>	1-6
ЗК 9	<i>Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)</i>	1-6
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 1	<i>Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права Європейського Союзу для вирішення прикладних завдань</i>	1-6
СК 2	<i>Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні, економічні системи та торговельну</i>	1-6

	<i>діяльність</i>	
СК 3	<i>Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових і неурядових організаціях</i>	1-6
СК 5	<i>Здатність надавати повну та різнобічну міжнародно-правову оцінку діям суб'єктів міжнародного права</i>	1-6
СК 6	<i>Здатність розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з загальною юридичних, міжнародно-правових і міжнародних торговельно-економічних питань</i>	1-6
СК 7	<i>Здатність готувати проекти національних та міжнародних правових актів, а також надавати пропозиції з приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до норм міжнародного права</i>	1-6
СК 8	<i>Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав</i>	1-6
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПРН 1	<i>Уміння поєднувати високий професійний рівень з соціальною відповідальністю та етичністю, оволодівати новими знаннями впродовж життя, підвищувати рівень власної кваліфікації</i>	1-6
ПРН 3	<i>Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій</i>	1-6
ПРН 4	<i>На основі знань доктрини, концепцій та сучасних досягнень міжнародного публічного, приватного права та права ЄС з метою виявлення в подіях і фактах міжнародного життя тенденцій та закономірностей їх формулювання, визначення майбутніх можливостей і ризиків, пов'язаних з ними, прийняття обґрунтованих рішень та усвідомлення їх наслідків для різних суб'єктів</i>	1-6

	<i>національного та міжнародного права</i>	
ПРН 5	<i>Планувати та здійснювати наукові дослідження з актуальних питань теорії та практики міжнародного права, права Європейського Союзу з використанням відповідної методології, формулювати новизну таких досліджень</i>	1-6
ПРН 6	<i>Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту</i>	1-6
ПРН 7	<i>Усвідомлювати механізм та наслідки імплементації норм міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок</i>	1-6
ПРН 8	<i>Вміння готувати проекти міжнародного договору, актів національного законодавства та пов'язаної документації (закону про ратифікацію, пояснювальних записок тощо) українською та іноземною мовами, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права та приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права</i>	1-6
ПРН 9	<i>Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування</i>	1-6
ПРН 10	<i>Захищати інтереси власної держави у національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, міжнародних судах та організаціях, зокрема інтеграційних, на міжнародних конференціях</i>	1-6
ПРН 11	<i>Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності</i>	1-6
ПРН 12	<i>Надавати юридичний супровід процесам адаптації різних галузей законодавства України до права Європейського Союзу</i>	1-6
ПРН 14	<i>Доносити власні знання, висновки та аргументи до фахівців і нефахівців</i>	1-6

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Правове регулювання міжнародної торгівлі.

Сутність та економічний зміст міжнародних торговельних відносин. Сучасні особливості регулювання міжнародної торгівлі. Принципи регулювання зовнішньоторговельної діяльності. Основні інструменти зовнішньоторговельної політики. Роль СОТ у регулюванні міжнародної торгівлі. Імпорт як складова міжнародної торгівлі. Поняття неправомірного імпорту: демпінговий, субсидований і масований імпорт.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-12.

Основна література: 1-6.

Додаткова література: 1-10.

Тема 2. Міжнародно-правові стандарти регулювання у сфері протидії неправомірного імпорту: право СОТ.

Система та принципи ГАТТ/СОТ. Основні договори СОТ. Інструменти захисту міжнародної торгівлі. Дослідження регулювання імпорту товарів за умов членства в СОТ. Головні принципи та загальні положення про антидемпінг: тлумачення та застосування Статей VI, XVI і XIX ГАТТ. Співвідношення Статті VI ГАТТ з іншими статтями ГАТТ.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-12.

Основна література: 1-6.

Додаткова література: 1-10.

Тема 3. Міжнародні-правові механізми та норми, які регулюють демпінг та антидемпінгові заходи в системі ГАТТ/СОТ.

Історія створення Антидемпінгового та Антисубсидиційного кодексів. Угоди про застосування Статей VI, XVI і XIX ГАТТ 1947 року (Раунд Кеннеді, Токійський раунд). Антисубсидиційний кодекс ГАТТ. Уругвайський раунд 1994 року. Антидемпінговий кодекс СОТ. Антисубсидиційний кодекс СОТ. Угода про захисні заходи. Оскарження антидемпінгових і компенсаційних заходів в рамках системи вирішення спорів СОТ.

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-12.

*Основна література: 1-6.
Додаткова література: 1-10.*

Тема 4. Механізми правового регулювання протидії неправомірного імпорту в контексті права Європейського Союзу.

Загальні механізми експортно-імпортних операцій в ЄС. Основні правові акти, які визначають правила імпорту в ЄС. Правове регулювання обмеження імпорту в ЄС. Інструменти Єдиної торгової політики ЄС спрямовані на захист від демпінгу, субсидування та масового імпорту. Останні зміни в регламентах ЄС стосовно антидемпінгових та компенсаційних заходів. Особливості застосування антидемпінгових і компенсаційних заходів у Європейському Союзі та процедури їх оскарження у содовій системі ЄС.

Список рекомендованих джерел:

*Нормативно-правові акти: 1-12.
Основна література: 1-6.
Додаткова література: 1-10.*

Тема 5. Законодавство Сполучених Штатів Америки в сфері протидії неправомірного імпорту.

Правові засади регулювання протидії демпінгу, субсидованому та масованому імпорту в США. Перший антидемпінговий закон США 1921 р., його взаємоз'язок та порівняння із статтею VI ГАТТ1947. Закон «Про торговельні угоди» 1979р. VII розділ Закону «Про тарифи США», присвячений питанням антидемпінгу. Інкорпорування положень Антидемпінгового кодексу ГАТТ у національне законодавство США. ст. 221 і розділ VI закону «Про тарифи й торгівлю» 1984 р. Закон «Про конкуренцію й торгівлю» 1988 р. Антидемпінгові, антисубсидиційні та спеціальні розслідування у США.

Список рекомендованих джерел:

*Нормативно-правові акти: 1-12.
Основна література: 1-6.
Додаткова література: 1-10.*

Тема 6. Законодавство України в сфері протидії демпінгу, субсидованому та масованому імпорту.

Характеристика Законодавства України в сфері протидії неправомірному імпорту. Застосування антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних заходів. Антидемпінгові та компенсаційні мита. Процедури та спеціальні заходи спрямовані на обмеження імпорту. Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту». Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту». Закону України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту».

Список рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти: 1-12.

Основна література: 1-6.

Додаткова література: 1-10.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. *Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року*: Міжнародний документ від 15.04.1994 №981_003 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. - Режим доступу: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_264.
2. *Угода про заснування Статті VI Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_010
3. *Угода про захисні заходи від 15 квітня 1994 року* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981016>
4. *Угода про субсидії і компенсаційні заходи від 15 квітня 1994 року* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981015>
5. *Угода про заснування Світової організації торгівлі : СОТ; Міжнародний документ від 15.04.1994* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342
6. *Генеральна угода про торгівлю послугами : СОТ; Міжнародний документ від 15.04.1994* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981017>
7. *Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі : СОТ; Міжнародний документ від 05.02.2008* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049
8. *Конституція України : Закон від 28.06.1996* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-Вр>
9. *Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі : Закон від 10.04.2008* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250-17>
10. *Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон від 16.09.2014* [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>

Основна література

1. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 Т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. - Харків : Право, 2019. -Т. 1.Основи теорії. -416 с.
2. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. - К. : Ін Юре, 2015 - Книга друга: Матеріальне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, К. В. Смирнова,
3. В. Влялькб та ін. -К. : Ін Юре, 2015. -456 с.
4. Дахно І.І. *Міжнародне економічне право*. - 3-тє вид., перероб. і доповн. Навчальний посібник. /І.І. Дахно - К.: Центр учбової літератури, 2009.-304 с.
5. *Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі*:. Підруч. / Київський національний торговельно-економічний ун-т; Центр досліджень СОТ, розвитку торгового права і практики. - 2 вид., перероб. І доп. -К. К.І.С.,2004. -XXXV, 516с.
6. *Мазаракі А. А. Імпорт та перспективи імпортозаміщення в Україні* / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник // Вісн. КНТЕУ. - 2012. - № 6. - С. 5-15
7. Осика С.Г. Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи/ С.Г. Осика, В.В.Коновалов, А.С. Осика; Укр. акад. зовн. торг. - К.,2000. - 397с.

Додаткова література

1. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд. - Одеса Фенікс, 2018. - 744 с.
2. *Право Європейського Союзу* : підручник / За ред. Р. А. Петрова. - К.: Істина, 2017.-384 с.
3. Опейда З.И. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту у Світовій організації торгівлі / З.И.Опейда // Правничий часопис Донецького університету. - 2012. - №1 (27). - С.25-32
4. Апопій В. В. Організація торгівлі : підручник / В. В. Апопій, І. П. Міщук, В. М. Ребицький ; за ред. В. В. Апопія. - 2-ге вид., переробл. та допов. - К. : Центр навч. літ-ри, 2005. -616 с.
5. Дюмулен І.І. *Международная торговля. Тарифное и нетарифное регулирование* / І.І. Дюмулен. - М.: ВАВТ, 2009. - 452с.
6. Мельник О., Адамів М. Проблеми квотування експортних операцій в умовах євроасоціації України. Міжнародні інтеграційні процеси: історичний досвід, сучасні виклики: матер, наук. конф. Львів ПП «Сорока», 2015. С. 97-101.
7. *Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі* : монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.-470 с.

Інтернет-джерела

1. Національна бібліотека України імені академіка Володимира Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
4. Сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mfa.gov.ua/ua>.
5. Британська бібліотека [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.bl.uk>.
6. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.un.org/>
7. Європейська цифрова бібліотека (Europeana) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://dev.europeana.eu>.
8. Офіційний портал Суду Європейського Союзу [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://curia.europa.eu/>.
9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/zakon_v_sferi_zed//3218.html